

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ส่วนสื่อสารและผลิตรายการข่าว โทร. ๐ - ๒๒๓๕ - ๔๕๘๐

ที่... นร.๐๒๐๙.๐๘ / ๖๐๔๘ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง...สรุปการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเรื่อง “Connecting in a Crisis – Radio, Social Media, Natural Disasters & Climate Change”

เรียน ผอ.สปต. ผ่าน ผอ.สวท. และ ผอ.สสช.

เรื่องเดิม

ตามที่หนังสือราชการ นร.๐๒๐๙.๐๓/๑๒๙๑ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ขออนุมัติผู้แทนเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เรื่อง “Connecting in a Crisis – Radio, Social Media, Natural Disasters & Climate Change” จัดโดย สถาบันพัฒนาการวิทยุ – โทรทัศน์แห่งเอเชีย – แปซิฟิก (AIBD) ร่วมกับโครงการนานาชาติเพื่อพัฒนาการสื่อสาร (IPDC) ของยูเนสโก ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของวิทยุกระจายเสียงในสถานการณ์ภัยพิบัติและเชื่อมโยงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระหว่างช่องทางต่างๆ และ อปส.ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า นายธนเวศม์ สัญญานุจิต นักสื่อสารมวลชน ปฏิบัติการ เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

ข้อเท็จจริง

ผู้บรรยายและดำเนินการหลักในประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ นายแอนโธนี่ ฟรานก์ นักสื่อสารมวลชนมืออาชีพ ชาวออสเตรเลีย โดยมีผู้แทนจากสถาบันวิทยุกระจายเสียงภาคเอกชนและภาครัฐ จากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ เอเชียใต้ เข้าร่วม เช่น เวียดนาม มัลดีฟส์ อินเดีย บังกลาเทศ ภูฏาน บรูไนดารุสซาลาม และมาเลเซีย เนื้อหาในการประชุมคือการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปฏิบัติพื้นฐานและบทบาทของวิทยุกระจายเสียงในสถานการณ์ภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ โดยเป็นการบรรยาย และยกกรณีศึกษาขึ้นมาอ้างอิงถึงการปฏิบัติ รวมถึงการบรรยายเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือชนิดใหม่ของการสื่อสารกับประชาชน และการใช้ Search Engine ในอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือของนักสื่อสารมวลชน เพื่อใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจจะเกิดความสับสนในข่าวสารได้โดยง่าย โดยมีผู้บรรยายจาก บริษัท กูเกิล ผู้ให้บริการด้าน Search Engine ชำนาญของโลกมาให้ความรู้ โดยสรุปเนื้อหาของการบรรยายหลักได้ว่า

๑) หน้าที่ของวิทยุกระจายเสียง วิทยุเป็นมากกว่าการกระจายเสียง แต่เป็นการแบ่งปันข้อมูล นำข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติ เพื่อส่งข้อมูลสำคัญให้แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสถานที่เกิดภัยพิบัติ ความรุนแรง ผลกระทบ และต้องทำอะไรบ้างจึงจะปลอดภัย ฟังตระหนกกว่า ผู้ฟังต้องการรายละเอียดของภัยพิบัติให้มากที่สุด และ ง่ายต่อความเข้าใจที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึง ต้องการจะรู้ว่าความช่วยเหลือของภาครัฐมาในรูปแบบใดบ้าง อยู่ที่ใดบ้าง และอพยพไปที่ใดบ้าง

นอกจากนี้ วิทยุกระจายเสียงยังสามารถมีหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ จากกรณีศึกษา

แผ่นดินไหว...

แผ่นดินไหว ที่เนปาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๘,๐๐๐ ราย วิทยุท้องถิ่นเป็นช่องทางหลักในการตามหาบุคคลสูญหาย และเป็นช่องทางกระจายเสียงเพื่อให้ความหวังแก่ผู้ประสบภัย รวมถึงเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพ ความปลอดภัย แก่ผู้ประสบภัย ระหว่างที่กำลังอยู่ในช่วงฟื้นฟู

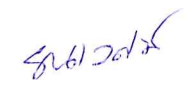
๒) หน้าที่ของนักสื่อสารมวลชน หน่วยงานด้านสื่อสารมวลชนพึงตระหนักถึงความปลอดภัยของบุคลากรเป็นอันดับแรก เวลาต้องลงไปรายงานข่าวในพื้นที่ประสบภัย ผู้บังคับบัญชาควรดูแลบุคลากรทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อลงไปในพื้นที่ประสบภัย พึงตระหนักว่า ผู้สื่อข่าวเองก็จะได้ความกระทบกระเทือนทางจิตใจ จึงไม่ควรให้ผู้สื่อข่าวอยู่ในพื้นที่นานเกินไป (บางประเทศจะมีการประเมินสุขภาพจิตบุคลากรหลังการรายงานข่าวในพื้นที่ภัยพิบัติ) รวมถึงควรมีการฝึกอบรมบุคลากรให้ทราบถึงข้อพึงปฏิบัติพื้นฐานเพื่อความปลอดภัย เช่น ไม่ควรลงไปในพื้นที่ท่วมขัง ควรพกอุปกรณ์ปฐมพยาบาลติดตัวไปด้วยหรือไม่ เวลาประสบเหตุเช่นนี้ จะรับมืออย่างไร และหากมีการสัมภาษณ์ผู้ประสบภัย ควรพึงระลึกถึงความรู้สึกของผู้สูญเสียระหว่างการพูดคุยอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการจัดการฝึกซ้อมรับมือสถานการณ์ภัยพิบัติ เป็นประจำทุกปี หากเกิดกรณีห้องส่งเสียหาย ไฟดับ และอื่นๆ บุคลากรควรรู้วิธีรับมือ เช่น เครื่องส่งวิทยุพกพา เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา เครื่องปั่นไฟสำรอง รองเท้าบูท และอื่นๆ จะต้องทำอย่างไร หรือการสลับไปใช้อาคารออกอากาศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทดแทน (การออกอากาศทางคลื่นวิทยุ ผู้ประกาศควรหมั่นพูดถึงช่องทางการติดตามข่าวสารจากสถานีผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นระยะๆ เพื่อสร้างความรับรู้ให้ผู้ฟังด้วย) รวมถึงผู้สื่อข่าวที่จะต้องลงไปในพื้นที่ ควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อรู้ข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ การเผชิญภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ เช่น น้ำท่วม ไฟป่า พายุ แผ่นดินไหว และอื่นๆ ว่าจะต้องรับมืออย่างไร และต้องมีอุปกรณ์ใดบ้างในการปฏิบัติหน้าที่

๒) หากต้องการพัฒนาแผนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ควรทำให้เป็นช่องทางในการสื่อสารกับผู้ฟังอย่างใกล้ชิด มิใช่เพียงการกระจายเสียงอีกช่องทางเท่านั้น สื่อสังคมออนไลน์สามารถใช้พูดคุยกับผู้ฟังได้อย่างใกล้ชิด เช่น รายงานข่าวขนาดสั้น รายงานความเสียหายระหว่างเกิดภัยพิบัติ โพสต์รูปภาพ หรือข้อความรู้ การดูแลสุขอนามัยระหว่างประสบภัยพิบัติให้ผู้ชมเข้าใจโดยง่าย หรือสร้างให้เป็นช่องทางให้ประชาชนใช้แจ้งขอความช่วยเหลือแก่ภาครัฐระหว่างเกิดภัยพิบัติได้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายธนเวศม์ สัจญานจิต)
นักสื่อสารมวลชน ปฏิบัติการ

 นอ.สวท.
เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

นอ.สพด.
๒๖ มิ.ค. ๒๕๖๐

(นางพิชญา เมืองเนาว์)
นอ.สวท.
F 7 S.A. 2560

๑๒ ธ.ค.๖๐